Ticho premenené na slová...
Tlmočenie do posunkového jazyka



Katedra germanistiky v spolupráci s Katedrou translatológie a Občianskym združením Filológ zorganizovala prednášku *Ideál a realita: Tlmočenie do posunkového jazyka*. Naše pozvanie prijal Mgr. Róbert Šarina, ktorý sa profesionálne venuje tlmočeniu do slovenského posunkového jazyka. Prednáškový cyklus *Ideál a realita* o tlmočníckej empírii iniciovala a odborne garantuje doc. PhDr. Zuzana Bohušová, PhD. Tradične ide o prepojenie praxe s akademickou pôdou a priblíženie profesionálnych skúseností zaujímavých osobností. Tento rok sa podujatie konalo 9. novembra 2016 a zaradilo sa aj do *Týždňa vedy a techniky*. Zároveň bolo obohatením programu počas *Dňa otvorených dverí* na Filozofickej fakulte UMB. Moderátorkou bola Mgr. Antónia Jurečková.







Róbert Šarina je známou osobnosťou. Bol hosťom Adely Banášovej v Slovenskom národnom divadle a tiež rečníkom na konferencii TED v Bratislave. Tvrdí, že vyjadrovacie možnosti posunkového jazyka sú fascinujúce. Spoločne s bratom rozbehol úspešný projekt na integráciu tzv. Nepočujúcich do pracovného života. Minulý rok za aktivity sieti kebabov Deaf Kebab získali ocenenie Dobrý podnikateľ. Vysvetlil nám, že Nepočujúci sa pokladajú za národnostnú menšinu v rámci Slovenska a preto si svoje označenie hrdo píšu s veľkým N.

O podujatie prejavili záujem študenti rôznych ročníkov a kombinácii prekladateľstva a tlmočníctva, ale privítali sme aj študentov a pedagógov z Ekonomickej fakulty. Organizátorov aj samotného hosťa potešil veľký záujem, o čom svedčila preplnená učebňa.

Atmosféru hneď na začiatku rečník uvoľnil „rýchlokurzom“ posunkového jazyka a študenti si tak mohli vyskúšať posunkovanie známej básničky „Spadla hruška zelená“. Takýmto živým spôsobom poukázal na špecifiká slovenského posunkového jazyka v konfrontácii so slovenským jazykom. Pre viacerých z nás bolo prekvapujúce dozvedieť sa, že:

„Slovenský jazyk a slovenský posunkový jazyk treba vnímať ako dva odlišné jazyky. Slovenský posunkový jazyk, ani žiadny iný posunkový jazyk, nie je možné zapísať. Existuje len posunkovaná forma jazyka. Slovenský jazyk v písomnej podobe určite nie je zápisom slovenského posunkového jazyka. Slovenský posunkový jazyk, ktorý používajú Nepočujúci má odlišnú gramatiku ako slovenčina. V slovenskom posunkovom jazyku sa neskloňuje, nečasuje, rod aj čas sa vyjadruje inak ako v slovenčine. Jednotlivé posunky sú akoby v neurčitku. Preto majú Nepočujúci ľudia obrovský problém porozumieť klasickému písanému textu v slovenčine.” (Zdroj: http://www.nadaciapontis.sk/clanok/robert-sarina-posunkovy-jazyk-je-nadherny-jeho-vyjadrovacie-moznosti-su-fascinujuce/1067)



Napriek tomu, že na Slovensku žije približne 100 000 ľudí so sluchovým postihnutím, je svet Nepočujúcich pre mnohých z nás úplne neznámy, resp. zaťažený predsudkami. Mgr. Šarina nám vo svojej prezentácii dokázal, že stereotypy neplatia. Upozornil na kultúrno-spoločenské špecifiká komunity, ktorá žije medzi nami, avšak nie s nami. Svojou pútavou prednáškou plnou konkrétnych skúseností a príkladov z praxe popísal úskalia, s ktorými sa Nepočujúci, ako aj tlmočníci do posunkového jazyka musia popasovať. Nevynechal ani historické a sociálne podmienky, v ktorých sa posunkový jazyk rozvíjal, a zdôraznil potrebu intenzívneho začlenenia Nepočujúcich do vzdelávacieho a pracovného procesu. Česká republika a Maďarsko sú v integrácii sluchovo postihnutých občanov legislatívne i prakticky na pokročilejšej úrovni.

Počas prednášky odznelo množstvo otázok z publika, na ktoré hosť ochotne, obratne a s humorom odpovedal, takže podujatie sa nieslo po celý čas v neformálnej atmosfére. Aj touto cestou by sme sa chceli Mgr. Róbertovi Šarinovi poďakovať za odborne a ľudsky obohacujúce stretnutie. Od kolegýň z Ekonomickej fakulty prišlo mailové poďakovanie s poznámkou, že je potešujúce, že študenti „ekonomických vied mohli zažiť tak humánnu a prosociálnu energiu“.

Mgr. Antónia Jurečková, FF UMB
Fotografie: autorka